

Till kultur- och fritidsnämnden

Yttrande över motion om att slopa enprocentregeln för konstutsmyckning (KFN 2026/061)

I motionen anges att nya investeringar i konst bör motiveras från fall till fall. Det formella yrkandet är samtidigt att kommunens enprocentregel ska slopas vid nybyggnation och ombyggnationer av kommunala lokaler.

Kommunfullmäktige beslutade 1989 att målsättningen är att minst en procent av byggkostnaderna vid uppförande eller ombyggnad av kommunala lokaler ska användas för konstnärlig utsmyckning av byggnaden. Beslutet anger därmed en ekonomisk ambitionsnivå för kommunens arbete med konstnärlig gestaltning.

Enprocentregeln anger hur ekonomiskt utrymme skapas för konstnärlig gestaltning. Hur medlen ska användas kan samtidigt bedömas och motiveras utifrån det enskilda projektets plats, verksamhet, omfattning, målgrupp och övriga förutsättningar. Den inriktning som anges i motionens motivering, att investeringar i konst bör motiveras från fall till fall, kan genomföras inom ramen för den målsättning som kommunfullmäktige beslutade om 1989, utan att enprocentregeln slopas.

Det utvecklingsarbete som motionen efterfrågar ingår redan i kultur- och fritidsnämndens förslag till framtida arbetssätt. Konstutskottet har tagit fram underlag till konstpolicy med syfte att tydliggöra, strukturera och långsiktigt säkerställa kommunens arbete med offentlig konst och konstnärlig gestaltning. Arbetet ska ge tydligare former för hur enskilda projekt initieras, bedöms, motiveras, genomförs och förvaltas utifrån kommunens mål och aktuella förutsättningar.

Vaggeryds kommuns översiktsplan lyfter gestaltad livsmiljö som en relevant utgångspunkt för den fysiska planeringen. Arbetet med offentlig konst och konstnärlig gestaltning kan även knytas till kommunens lokala mål inom Agenda 2030 om hållbar samhällsutveckling, ett rikt kulturliv samt attraktiva och tillgängliga miljöer.

Boverket anger att det nationella målet för gestaltad livsmiljö kan vara vägledande för kommuner och regioner och att estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden ska tas tillvara och utvecklas. Arbete med konstnärlig gestaltning kan därmed ses som en del av kommunens arbete med den gestaltade livsmiljön.

Underlaget till konstpolicyn ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Kommunfullmäktige får därmed möjlighet att samlat ta ställning till den fortsatta inriktningen för kommunens arbete med offentlig konst, däribland enprocentregelns utformning och tillämpning.

Kultur- och fritidsnämnden vill även uppmärksamma kommunstyrelsen på att SKR:s Offentliga fastigheters rapport om gestaltad livsmiljö presenteras den 27 augusti 2026. Om ärendets tidsplan medger det kan rapporten beaktas som ett kompletterande underlag innan förslag lämnas till kommunfullmäktige, eftersom den kan tillföra aktuell vägledning utifrån kommunsektorns och offentliga fastighetsägares perspektiv.

Enligt kommunfullmäktiges beslut från 1989 om konstnärlig utsmyckning ska de anslagna medlen ställas till tekniska nämndens och kulturnämndens förfogande. Nämnderna har, i samråd med byggnadens arkitekt samt berörd nämnd och förvaltning, rätt att besluta om anslagets användning.

Teknisk nämnd har enligt nämnda beslut ett självständigt ansvar och en egen beslutskompetens i frågor som rör medel för konstnärlig utsmyckning. Det är därför angeläget att tekniska nämnden bereds möjlighet att avge ett eget yttrande i ärendet.

Kultur- och fritidsnämnden bedömer sammantaget att den projektspecifika prövning som efterfrågas i motionens motivering redan ingår i det pågående arbetet med konstpolicyn och utvecklade arbetssätt. Underlaget till konstpolicyn ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. En mer strukturerad och projektspecifik prövning förutsätter därför inte att enprocentregeln avskaffas.

Mot denna bakgrund föreslår kultur- och fritidsnämnden att motionen avslås.

Handläggare

Beata Vilkhed

David Norrfjärd förvaltningschef kultur- och fritid

Källor

- Regeringen - [Uppdrag att förstärka arbetet med arkitektur och gestaltad livsmiljö - Regeringen.se](#)
- Boverket - [Gestaltad livsmiljö – politik för arkitektur, form och design](#)
- SKR - [Gestaltad livsmiljö](#)